

ініціювало ці зміни. У композиційних рисунках воно знаходить відображення у формі одного або декількох кіл, які частіше за все обертаються за сонцем, символізуючи його невпинність та нарощування сили. Такі хороводи могли виконуватись і дівчатами, і хлопцями, а також поєднувалися з образом дівчини-весни. Узагалі образ весни втілювався майже в усіх хороводах весняного циклу — його обігрували в різних інтерпретаціях: закликання, визволення від полону, водіння хороводу навколо центрального персонажа. Також зустрічаються такі священні символи, як підкова, нескінченність, ворітця, хвилі (або ж меандри/змії), які об'єднують значення безперервності руху сонця та життя. Ці символи є невіддільною частиною української культури, без яких народно-сценічний танець втрапить велику складову національної ідентичності та традицій.

І. І. Макарова

ПОШУК ХОРЕОГРАФІЧНОГО ОБРАЗУ ПРИ СТВОРЕННІ ТАНЦЮВАЛЬНОГО НОМЕРА

Сприйняття танцю — це одночасно і слухове, і зорове, і емоційне відчуття, пов'язане з певною підготовкою до асоціативного мислення як хореографа, так і глядача. На сучасному етапі в хореографічній творчості широко розповсюджені тенденції, пов'язані із застосуванням багатожанровості й синтезу танцювальних форм і напрямів, тому це диктує свої вимоги до творчого пошуку сучасних концепцій або нових образів при створенні хореографічних номерів.

Композиція танцю — це обдуманий художній твір, який складається з музики та хореографічної лексики, має певну побудову, об'єднану однією темою, сюжетом чи образом. Можна стверджувати, що головною опорою майбутнього номера є яскраво визначені тема та ідея, які базуються не на відповідності життєвого або художнього матеріалу, а на ступені відданості метафоричному відображенню життя та відповідують запитам сучасності. Від вміння узагальнювати образ, зробити його типовим у тісному взаємозв'язку з грамотно побудованим сюжетом залежить вагомість створеного твору і його успіх у глядача. Образ — це знімок із якоїсь об'єктивної дійсності, а художній образ — це витвір фантазії митця.

При створенні художнього образу велике значення має світогляд балетмейстера, тому він повинен вміти спостерігати життя, володіти асоціативним і хореографічним мисленням, вдало застосовувати знання з композиційної та драматургічної побудови танцю, бути хорошим режисером і психологом. Аналізуючи весь комплекс накопичених знань, вражень — балетмейстер виробляє своє судження, свій погляд. Вміння вибрати найголовніше, найбільш суттєве і донести це до глядача, відіграє велику роль для кінцевого результату роботи — створення хореографічного образу.

Уміння користуватися законами композиції й правильно застосовувати їх — один із найскладніших етапів складання художнього образу. Адже жоден танець не може будуватися за якимось стандартом, кожна тема підказує авторові свою особливу форму втілення.

Художній образ, що лежить в основі танцю, розкриває, з одного боку, об'єктивну картину дійсності, а з іншого — суб'єктивне відображення виконавцем, тобто створюється в процесі художнього узагальнення через індивідуально неповторну, емоційно насичену форму.

Процес створення танцювального твору від його задуму до показу на сцені — це кропітка робота, що потребує інтелектуального, творчого, індивідуального бачення митця, а в поєднанні з вибором креативних образів та сучасними засобами їх втілення, є ефективним засобом ідейного й естетичного впливу на глядача. Тому в багатьох хореографів постає питання, де шукати натхнення при обиранні хореографічного образу.

Аналізуючи творчість талановитих балетмейстерів, які вважаються засновниками сучасних танцювальних напрямів, Дж. Баланчин, Х. Хельм, Дж. Роббінс, М. Кід, Б. Фосс, Г. Росса, та провідних хореографів сучасного хореографічного мистецтва, можна зазначити, що створенню хореографічного образу сприяють компоненти, які можуть бути джерелом натхнення при створенні танцювального номера.

Одним з найголовніших компонентів при створенні хореографічного образу, що тісно пов'язаний з драматургією, є музика. Музика також створена за законами драматургії, тобто має експозицію, зав'язку, розвиток дії, кульмінацію та розв'язку. Кожна музична сцена, кожний танець не можуть не бути підпорядкованими цьому закону. Музика надає пластиці не тільки ритмічної основи, вона визначає її емоційну будову, характер, образну виразність. Сама музика передусім надихає хореографа на нову постановку.

Іншим джерелом можуть бути витвори художньої творчості, які можна почерпнути під час відвідування виставки, музею, театру чи концертних програм.

Також книги та фільми є хорошим джерелом натхнення. Вони розвивають уяву, яка так потрібно хореографу, наводять на думки та дають можливість для пошуків нових прийомів просторового рішення.

Треба зазначити, що саме життя часто надає масу цікавих ідей, пов'язаних з соціальними, філософськими, психологічними питаннями. Треба тільки вміти їх помічати й аналізувати. Навколо величезний тваринний і рослинний світ, який підказує масу ідей.

Часто виникають ідеї нових номерів, під час експериментів з танцювальними костюмами чи реквізитом. Можна побачити цікаві образи інших колективів, які можуть наводити на цікаві думки.

Отже, джерела натхнення при створенні хореографічного образу можуть бути різними. Проте хореограф завжди повинен враховувати інтереси та вимоги сучасного глядача. Також слід звернути увагу, що пошук хореографічного образу може відбуватися в співтворчості танцівників та хореографа, у зв'язку з цим також треба цікавитись світоглядом виконавців.

О. Г. Дробиш

ДОПОВНЕНА РЕАЛЬНІСТЬ ЯК СПОСІБ СТВОРЕННЯ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ВИСТАВ

Технології доповненої реальності вже давно не феномен. Найчастіше їх використовують у сфері ігор, медицині, військових технологіях. В основі цієї технології полягає система оптичного трекінгу, що робить камеру засобом, завдяки якому віртуальне зображення накладається на наявну поза камерою реальність.